

مقالات منتخب نخستین همایش
ملی تعالی معنوی و فرهنگ دفاعی
با محوریت دعای بیست و هفتم صحیفه سجّادیه

تدوین:

دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

معاونت پژوهش و تولید دانش

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۱

سرشناسه	همایش ملی تعالی معنوی و فرهنگ دفاعی " با محوریت دعای ۲۷ صحیفه سجاده" (۱۳۹۸ : تهران)
عنوان قراردادی	صحیفه سجاده. برگزیده. شرح
عنوان و نام پدیدآور	مقالات منتخب نخستین همایش ملی تعالی معنوی و فرهنگ دفاعی با محوریت دعای بیست و هفتم صحیفه سجاده/ تدوین دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، معاونت پژوهش و تولید دانش.
مشخصات نشر	تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۴۰۱-
مشخصات ظاهری	ج.: جدول.
شابک	دوره: 978-622-7504-96-5 : ج. ۱: 978-622-7504-97-2 : ج. ۲: 978-622-7504-98-9
وضعیت فهرست نویسی	۹۸-۹ : فیبا
یادداشت	کتابنامه.
شناسه افزوده	علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۲۸ - ۹۴ ق. صحیفه سجاده. برگزیده. شرح
شناسه افزوده	ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
شناسه افزوده	Iran. Army. Command & Staff university. Dafoos Publisher
رده بندی کنگره	BPT۶۷/۱
رده بندی دیویی	۷۷۲/۲۹۷
شماره کتابشناسی	۸۹۸۰۳۴۶
اطلاعات رکورد	ملی
	فیبا :

عنوان: مقالات منتخب نخستین همایش ملی تعالی معنوی و فرهنگ دفاعی با محوریت دعای

بیست و هفتم صحیفه سجاده

تدوین: معاونت پژوهش و تولید دانش دافوس آجا

ویرایش تخصصی و علمی: مرتضی میرزایی

ویرایش ادبی: مجتبی میرزایی

صفحه آرایی: میلاد فرهادی

طرح روی جلد: علیرضا قدیمی

ناشر: انتشارات دافوس آجا

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۵۳۴

تاریخ نشر: ۱۴۰۱

نوبت چاپ: چاپ اول

چاپ و صحافی: انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

قیمت:

نشانی: تهران، میدان پاسستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، معاونت پژوهش و تولید

دانش دافوس آجا، تلفن: ۰۲۱۶۶۴۱۱۱۲۰

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلفین می باشد.

کلیه حقوق این کتاب برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.)

پیشگفتار

با پیروزی انقلاب اسلامی یکی از مفاهیم بنیادی در عرصه‌های فرهنگ فردی و اجتماعی و سازمانی کشور شکل گرفت و به‌عنوان مهم‌ترین بعد رفتارهای اجتماعی و مهندسی فرهنگی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در تمام سطوح برنامه‌ریزی‌های کشور نهادینه گردید. در حوزه دفاع ملی، این مفهوم بنیادی، قبل از انقلاب در نیروهای مسلح در جریان حمایت از حرکت‌های اسلامی و مردمی و پیروزی انقلاب اسلامی و بعد از آن در هشت سال دفاع مقدس و ادامه آن در چهل سال اول انقلاب به‌عنوان یکی از عوامل برتر ساز نیروهای مسلح جمهوری اسلامی نقش محوری و تأثیر به‌سزائی در رویدادها و روندهای دفاعی کشور داشته و در گام دوم انقلاب اسلامی نیز این مفهوم به‌عنوان مفهوم کلیدی نقش خواهد داشت. از طرف دیگر مطالعات مراکز و اندیشکده‌های دفاعی جهان نیز بر این مسئله متفق‌القول هستند که نظام دفاعی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران بر اساس معنویت برگرفته شده و از ارزش‌ها و باورهای دینی فراتر از نظام‌های دفاعی الگوی تجهیزاتی و ثروت و قدرت نظامی سایر کشورها است و از آن به جنگ معناگرا تعبیر می‌کنند.

بر همین اساس این مفهوم محوری در فرمان‌های معظم کل قوا (مدظله‌العالی) در انتصاب امیر سرلشکر دکتر عبدالرحیم موسوی به فرماندهی کل آجا تأکید و فرماندهی محترم کل آجا نیز اعتلای «ارتش معنویت محور» را اساس برنامه‌های خود قرار داده‌اند.

بنابراین جهت تحقق اندیشه‌های دفاعی فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی) و اجرای اوامر امیر فرماندهی کل آجا می‌بایست پژوهش‌ها و مطالعات عمیق در خصوص مبانی نظری معنویت محور در ارتش جمهوری اسلامی ایران شکل بگیرد که از وظایف این دانشگاه در خصوص مطالعه اندیشه‌ها و فلسفه جنگ و دفاع است و این دانشگاه با همکاری اداره عقیدتی سیاسی ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران اولین همایش ملی را در این خصوص با عنوان «تعالی معنوی و فرهنگ دفاعی با محوریت دعای ۲۷ صحیفه سجادیه» با محورها و اهداف تعیین شده توسط کمیته سیاست‌گذاری تصویب گردید.

دبیر همایش

حجت الاسلام و المسلمین دکتر حسین صنعت پور امیری

فهرست عناوین

فصل اول: محور جهاد نیایش و معنویت

- ۱- سبک زندگی مجاهدان و فرهنگ دفاعی (با محوریت دعای بیست و هفتم صحیفه سجادیه) ۲۰
- ۲- تأثیر شناخت خدا و معاد بر ترکیه نفس در تطبیق با گزاره های دعای ۲۷ صحیفه سجادیه ۴۳
- ۳- بررسی شبهه عدم استجابت دعای امام سجاده (ع) درباره دشمنان در دعای ۲۷ صحیفه سجادیه ۶۵
- ۴- تبیین فرهنگ دفاعی و مدیریت جهادی با بهره گیری از مفاهیم دعای ۲۷ صحیفه سجادیه ۷۶
- ۵- زندگی جهادی تکلیف توحیدی مؤمنان و شهادت تقدیر الهی مجاهدان ۹۴
- ۶- تبیین رابطه دفاع و دین از دیدگاه امام سجاده (ع) در دعای مرزداران ۱۱۳
- ۷- تحلیل فلسفه جهاد در اسلام در پرتو دعای بیست و هفتم صحیفه سجادیه ۱۳۴
- ۸- تحلیل مضمونی روایات در خصوص نقش دعا و ذکر در پیروزی مسلمین بر جبهه دشمن ۱۵۸
- ۹- شناسایی ابعاد و مؤلفه های مدیریت جهادی از دیدگاه اساتید نظامی و کتب و حیانی و روایی ۱۷۷

فصل دوم: محور فرماندهی و مدیریت

- ۱- چالش ها و موانع پیش روی توسعه مدیریت جهادی ۱۹۶
- ۲- بایسته های «مرزبان تراز» در پرتو دعای بیست و هفتم صحیفه سجادیه ۲۱۲
- ۳- تحلیل مدیریت بحران بر پایه آموزه های دینی ۲۳۲
- ۴- تدوین آیین نامه های رزمی ارتش ج.ا.ا با استفاده از اندیشه های دفاعی و نظامی اسلام ۲۴۵
- ۵- تبیین نقش اخلاق حرفه ای کارکنان بهداشت و درمان در مراقبت و درمان مجروحین ۲۸۱

فصل سوم: محور فرهنگ دفاعی و آموزش

- ۱- بررسی و تجزیه تحلیل نقش ویژگی های بینشی و بصیرت فرماندهان نظامی در ارتقای توان رزمی ۳۰۰
- ۲- بررسی مبانی و شاخصه های فرهنگ رابطه و مرزبانی با محوریت دعای ۲۷ صحیفه سجادیه ۳۲۳
- ۳- بنیان نظری فرهنگ دفاع در قرآن و سنت با الهام گیری از دعای ۲۷ صحیفه سجادیه ۳۵۰
- ۴- الگوی فرهنگ دفاعی متعالی لازمه تمدن نوین اسلامی مبتنی بر دیدگاه رهبر انقلاب ۳۷۹
- ۵- بررسی تحلیلی الزامات و تهدیدات درونی رزمندگان اسلام هنگام مواجهه با دشمنان ۳۹۶